

Historien til Kiwanis

(Utarbeidet av Kåre Sørby i 2013 - den er fremdeles under arbeid)

Slik startet det

I begynnelsen av forrige århundre synes det å ha vært behov for mer kontakt og samarbeid i forretningslivet. Med dette behov ble nok også Kiwanis stiftet i 1915.

Flere andre lignende organisasjoner spredte seg fra USA. Amerikanske styrker deltok i 1. verdenskrig, og det berørte amerikanske familier og lokalsamfunn både direkte og indirekte. Det kom derfor ønsker om å hjelpe og støtte opp om lokalsamfunn og medmennesker, både gjennom praktisk hjelp og ved å spre positive verdier. Dette er nok også noe av bakgrunnen for starten av flere organisasjoner. Noen av disse har kommet til Norge og de andre nordiske land.

I 1915 var *Rotary* allerede i gang. Deres første møte var i 1905, og formålet var å få kontakt, utveksle erfaringer og støtte hverandre. *Rotary* kom til Europa i 1912 og til Kristiania i 1922. Allerede i 1925 var det mer enn 100.000 rotarianere rundt om i verden, og i dag teller de 1,2 mill. medlemmer, hvorav 14.000 i Norge.

Lions ble stiftet i 1917 og kom til Oslo i 1949. Dette er en ren humanitær organisasjon. De har nå 1,35 mill. medlemmer i verden og 12.000 i Norge.

Civitan kom også til i 1917 i USA, og i 1969 dukket deres klubber opp i Oslo. De har også humanitære formål. *Civitan* har 40.000 medlemmer globalt og 1000 i Norge.

Soroptimistene er en organisasjon for yrkeskvinner, som arbeider for å bedre livssituasjonen for kvinner og jenter og likestilling med vekt på menneskeretter for alle. De ble etablert i 1921 og har i dag totalt 90.000 medlemmer, kom til Norge i 1933 og har her nå 1900 medlemmer.

Kiwanis' begynnelse

En ivrig selger hadde funnet et marked ved å rekruttere til organisasjoner i 1914 og få betalt for hvert nytt medlemskap. Allen S. Browne hadde arbeidet for *Moose-losjen* (*Loyal Order of Moose*) og fått dannet klubber både i USA og Canada. Så ville han prøve seg selvstendig. Han hadde møtt flere kontakter som savnet et felleskap til gjensidig støtte blant forretningsmenn uten forsikringer. Browne var en pågående superselger med gode overtalelsevner.

Først kontaktet han Joseph G. Prance, som drev en skredderforretning i Detroit. Han var da 33 år og hadde tidligere ledet en privat sykekasse med unge forretningsmenn uten særlig suksess. De to fant hverandre i felles interesser, men ulik motivering. Prance foreslo en organisasjon av forretningsmenn fra ulike bransjer, fire fra hver, og fra alle fire deler av byen.

Browne var tidligere tildelt avgrensede områder for *Moose*, og nå så han store muligheter i hele Detroit med en blomstrende og voksende bilindustri. Med eget og Prance's store kontaktnett åpnet det seg et marked for ham. Han fikk laget et innmeldingsskjema for "*The Supreme Lodge Benevolent Order Brothers* (Den høye Losje av velgjørende brødres orden), og Prance tegnet seg som den første den 7. desember 1914.

Formålet skulle ikke være noe sykekasse, men skulle fokusere på godt kameratskap for å utvikle bedre sosiale og forretningsmessige interesser. Flere sluttet seg til denne tanken og et interimsstyre ble dannet. Browne ble den offisielle organisator og fikk myndighet til å rekruttere til en klubb på rundt 200 medlemmer. For hvert nytt medlem skulle han få 5 dollar. Denne sum tilsvarte en meget god dagslønn for arbeiderne på Fords samleband.

Flere fant navnet *Benevolent Order Brothers* komisk, og syntes heller ikke forkortelsen *BOB* var særlig stilig. De ble enige om å kontakte en byhistoriker, Clarence M. Burton. Han fant et indiansk uttrykk i en ordbok som han foreslo: *Nunc Kee-wanis*. Betydningen var, som mye i urspråkene, noe varierende. Det kunne bety *Vi har det godt*, *Vi lager bråk*, eller i andre sammenhenger *Vi handler* (*We trade*) eller *Vi reklamerer* (*We advertise*). Browne var begeistret for *We trade*. Det passet godt i hans tanker om bedre forretningsmuligheter og gjensidig handel mellom medlemmene. Dette var sikkert også noe av hans salgsargumenter.

På et møte med 35 tilstedeværende foreslo Browne så at navnet BOB skulle droppes. Han hoppet over *nunc*-delen og foreslo så navnet *Kiwanis*. Dette ble enstemmig og entusiastisk akseptert etter noen argumenter mellom forstavelen Kee- eller Ki-

Browne satte i gang med å lage nye innmeldingsskjemaer og igjen var Prance den første som signerte på 7. januar 1915. Han ble slik den første Kiwanianer.

Noen dager senere hadde de ferdigstilt dokumenter som kunne få foreningen registrert under Public Laws Act of the state of Michigan. Browne jobbet og fikk stadig inn nye medlemmer. Den 21. januar 1915 kom svar tilbake med bekräftelsen (Charter) for opprettelsen av den nye organisasjonen. Denne dagen er ennå markert som Kiwanis' fødselsdag.

Nå trengte de et emblem, og Browne tegnet opp en K inne i en sirkel. Det ble godtatt og mønsterbeskyttet, og så skaffet de seg slike jakkenåler med påskriften Kiwanis Club. Siden er denne logoen også benyttet på papirer og gjenstander.

Vedtekter eller Articles of Association, som de da kalte det, måtte skrives. Siste uka i januar vedtok de syv vanlige paragrafer med navn, formål, sted, styre og lignende. Formålsparagrafen omtaler sosial omgang mellom medlemmene, sørge for et klubblokale og samling for gjensidig glede og underholdning. Her sto det ikke noe om humanitær innsats.

Den første presidenten, Don Johnston, tok snart til orde for å gi noe tilbake til byen deres, Detroit, noe av filantropisk karakter. Det ville styrke klubben mente han. Men dette fikk ikke gjenklang blant medlemmene.

Klubben hanglet nok litt videre i starten, og i mars var kassa tom. Hele femdollaren gikk til Browne. De fikk en avtale med Browne at en dollar gikk til klubben, som så skulle betale porto og få laget fakturaer.

Samarbeidet knirket, og etter et par uker igjen forslo Browne å øke til ti dollar. Det skulle være fem i innmeldingsgebyr og fem som årskontingent, og så skulle Browne beholde åtte av de ti. Browne kjørte hardt og ville også ha enerett til navn og emblem og rett til å bygge klubber over hele USA. Klubben hadde ingen tanker om klubber utenfor Detroit og godtok Brownes forslag.

Superselgeren kastet seg videre på verving, og sist i mai hadde klubben fått oppunder 200 medlemmer. Medio juli var tallet 250. Det var stadig diskusjoner og mest om penger. De opprinnelige medlemmene syntes hele foretaket fikk et altfor kommersielt preg. Browne dominerte aktivitetene i klubben, og ved verving tydeliggjorde han at klubben ikke hadde noen filantropiske eller humanitære motiver. Han presset på betydingen av ordet Kiwanis til å være *We Trade*.

I juli ble det et stort rabaldermøte, som styret med de opprinnelige medlemmene hadde innkalt til. Det ble uttrykt mistillit til Browne, som hadde sørget for å få med sine business-tilhengere. Man ble høyrøstet, og det var så vidt Browne ble hørt da han meget skuffet erklærte seg ferdig med denne klubben og marsjerte ut. Han forlot også Detroit. Hans tilhengere forlot også salen. Da røken hadde lagt seg var det bare igjen 50 av de 200 som hadde møtt opp.

Den "myke" kjerne satt igjen med en splittet klubb. Kassa var tom, og de skylte 300 dollar på kontoret som Browne hadde leid.

Reorganiseringen tok fart i september. Da tilskrev president Johnston alle på medlemslista og innkalte til opprydding. Rundt 200 møtte opp. Han beskrev splittelsen i en *We Trade* gruppe og en *Golden Rule* gruppe (Den gylne regel: Gjør mot andre hva du vil at andre skal gjøre mot deg). Han takket for tilliten så langt og meddelte at styret trakk seg, og at klubben ikke skulle gi opp, men satse på samfunnsengasjerte og uselviske menn.

Han ble applaudert og ble etter litt formalia gjenvalgt. Et betydelig antall av de tilstedeværende fortsatte ikke sitt medlemskap. Etter denne kvelden var det ikke lenger tvil om at tiden med haking og krangling var slutt, og Kiwanis Club Detroit var blitt en service-klubb.

Styret la ut penger for skyldig lokalleie, det ble dannet en medlemskomite og ingen savnet Browne. Gjenoppbyggingen av klubben gikk framover, og nye medlemmer var nå ikke i tvil om hva slags klubb de ble med i.

Flere Kiwanisklubber

Men Browne ga seg ikke. Han hadde fått med seg kassereren fra Detroit-klubben og reist til Cleveland. Han hadde den fulle rett til å starte nye klubber i Kiwanis' navn i hele USA. Dette energiske par hadde

allerede sist i juli en forløbig gruppe. Hensikten for en ny klubb var helt klart gjensidig nytte i forretningslivet. Mottoet We Trade fulgte med, slik det pekte mot personlige fordeler og fortjeneste. Browne sikret seg sine fem dollarer og alle formelle organisatoriske rettigheter, og klubben ble chartret under Ohios lover. Igjen valgtes bare fire medlemmer fra hver bransje. Stiftelsen skjedde 19. oktober med 135 tilstede.

Brownes avtaler var nå så omfattende at han kunne styre utvikling av klubber, motta inntekter og å produsere og selge klubbartikler. Han ansatte og lærte opp fire menn som fortsatte verving til nye klubber. Selv dro han til Pittsburg. De fire andre havnet i New York city, Rochester (New York), Chicago og Boston.

Kiwanis var allerede litt kjent i Pittsburg, og allerede i januar 1916 var klubben der operativ. Browne må sies å ha gjort en fantastisk jobb på dette året med stor energi og lure triks, men det hadde ikke vært uten problemer.

Allerede i april 1916 med tre klubber foreslo Cleveland-klubben for Browne å danne et samband mellom Kiwanis-klubbene. Dette tente forretningsmannen Browne på, og det ble holdt et felles møte i Cleveland 18.-19.mai 1916 hvor *The National Kiwanis Club* ble organisert. På det tidspunktet var det 6 klubber organisert, og i løpet av 1916 kom antallet klubber opp i 31. Mange klubber var også under dannelse. Representanter for 13 klubber møtte fram på dette første konventet.

Den nasjonale organiseringen ble fullført, vedtekter utformet, kontingenter fastsatt og George Hixon fra Rochester ble valgt til den Nasjonale Kiwanis Clubs første president. Himmelen var ikke helt skyfri. En del uregelmessigheter ble avdekket, og det ble satt noen spørsmålstejn på Brownes andeler av pengene. Man skiltes uten de store motsetninger.

Nydannelser fortsatte, og Hixon reiste rundt til fargerike stiftelsesmøter. Fortsatt var slagordet We Trade det dominerende. Hver Kiwanianer hadde nok sine tanker om hvorfor de var med. Flere fant ut at bidrag til Røde Kors eller fotballbilletter til barnehjem kanskje var mer givende enn business. Man merket også at den forretningsmessige framgang pga Kiwanis ikke var så stor. I 1916-17 ble det også stiftet klubber i Canada. Canada kjempet med England i Europa, og de canadiske klubbene organiserte Røde Kors innsamlinger og støtte til krigsskadede og hjalp til med innhøsting der husbonden var i krig.

En altruistisk holdning vokste også i USA, anført av Prance og Johnston i Detroit. Samfunnsaktiviteter ble sponset, kirkene ble støttet for matkurver til trengende, særlig til jul, lekeplasser i slummen ble utbedret, - og så kom Walter Kiwanis:

Et havarert ekteskap i et fattigkvarter i Detroit resulterte i en ubemidlet alenemor med 5-årige Walter. Klubben ble oppmerksom på denne tragedien, og med morens tillatelse skaffet klubben et eldre par som fosterforeldre til Walter. Alle forhold og formalia ble sjekket, klubben sørget for alle Walters behov, adopterte ham formelt og ga ham etternavnet Kiwanis. Medlemmene kjøpte leker og klær til ham, og fant at dette var det beste som hadde skjedd klubben. Det var god kontakt med moren, og da hun etter noen år giftet seg igjen, fikk Walter Kiwanis komme tilbake til sin mor med en ny og god stefar.

Kiwanis Club Detroit var allerede i gang med det som skulle bli Kiwanis formål og aktiviteter i de kommende år: *Serving the children of the world* eller på norsk: *Barn først og fremst*.

6. april 1917 gikk USA inn i 1. verdenskrig, og landet kom i krigsmodus. 17. mai samme år starter Kiwanis' 2. konvent i Detroit. Der var offisielle delegater fra 55 klubber og i tillegg folk fra 25 klubber under dannelse. Rapporter ble avgitt, og den ivrige organisator Browne ble takket. Lovkomiteen foreslo å gi styret formell fullmakt til å styre organisasjonen. En komite ble oppnevnt, og saken utsatt til neste konvent. Det var en del uklarhet mellom styrets og Brownes myndighet. Her gikk det nok på å vingeklippe Browne. Reaksjonen fra Browne kom nær et år senere i et meget skarpt brev hvor han påpekte at tillitsvalgte hadde lagt seg opp i hans myndighetsområde, og noen klubber hadde ikke fulgt sine avtaler med ham.

Utover i 1918 hadde Kiwanis spredt seg til alle hovedområder i USA, og medlemstallet var rundt 10.000. Med vekst fulgte også voksesmerter. Noen klubber ville melde seg ut og begynne for seg selv, og andre unnlot å betale. Flere mislikte mottoet We Trade, og noen ville løse opp strupetaket som Allen Browne hadde på Kiwanis.

Til neste års konvent i Providence (Rhode Island) 25. juli 1918 kom delegater fra rundt 100 klubber. En resolusjon støttet den amerikanske og canadiske innsatsen i verdenskrigen, og klubbene ble oppfordret til å støtte krigsinnsatsen. På hotellrommene ble Brownes grep på Kiwanis diskutert til langt på natt. Man kunne konstatere at Allen Browne virkelig eide og kontrollerte Kiwanis - han eide dets kropp og sjel og bukseseler.

På neste dag ble en distriktsdeling strukturert. Det hete temaet kom da det ble forslått å annullere Brownes kontrakter med Kiwanis. Man så for seg kostbare rettsaker, men forsamling stemte for forslaget. President Hixon følte at det ikke var riktig bare å kaste ut Browne, så han lagde, sammen med sine tillitsmenn, et modifisert og redusert avtaleforslag for tre år, og dette godtok forsamlingen, og Browne aksepterte.

Konventet i 1918 vedtok også å ansette en lønnet sekretær med sete i Chicago for 300 \$ månedlig og en redaktør for Kiwanis-bladet for 200 \$ i måneden. Det var mye å rydde opp i for den nye, unge sekretæren, O. Sam Cummings. For få hjulene til å gå rundt trengtes penger, og minst halvparten av klubbene hadde ikke betalt sine kontingenter. Grunnen til restansene var nok misnøye med Brownes service. Cummings startet entusiastisk med å reise rundt, hadde ærlige diskusjoner i klubbene og greide å snu stemningen. Våren 1919 hadde alle klubbene betalt.

Kiwanis blir selvstendig

Tanken på å kjøpe ut Browne fra hans sterke stilling kom opp før konventet i Birmingham (Alabama) 20. mai 1919, som nå representerte 19.000 medlemmer. I begynnelsen nektet Browne å diskutere på konventet. Til slutt fikk de ut av ham at han måtte ha 20.000 \$ for å droppe rettsaker. Forhandlinger pågikk i flere timer, og langt ut på natta ble det enighet om en kjøpesum på 17.500 \$ for kontrakten. Men Browne skulle ha pengene cash kontakt om to dager. Det var det siste hinder han satt opp.

En lokal bankmann i styret kunne garantere for et lån i banken hvis delegatene ville skrive ut hver sine små sjekker. Mulighet for å avslutte Brownes arrangement ble presentert neste morgen, og det ble vedtatt uten motstand. Delegatene ble bedt om å bidra med sjekker, som ville bli ansett som lån, og sjekkene strømmet på. Samtidig ble kontingenten forhøyet til 2 \$ for å betale tilbake. Resultatet ble at kjøpesummen var på plass i løpet av en halvtime, og Browne fikk sine penger 24 timer før fristen.

Onsdag 21. mai 1919 sto Kiwanis endelig på egne bein.

Allan S. Brown signerte de nødvendige papirer og forlot byen. Snart begynte han å bygge opp en annen type business-klubb som han kalte Canopus. Han fikk i hvert fall en klubb i Rochester (New York), men denne organisasjonen overlevde ikke. I Kiwanis-kretser hørte man lite til Alan Simpson Browne inntil han døde i Dallas (Texas) 18. mai 1934.

Samfunnsinnsatsen blir viktigst

Det viktigste målet som ble avklart på konventet i Birmingham (Alabama) i 1919 var formålet med organisasjonen. Aktivitetene ble nå rettet mot å tjene samfunnet. Kiwanis var blitt en service-organisasjon. Mottoet *We Trade* ble lagt vekk og et nytt motto ble vedtatt: *We Build - Vi Bygger*.

Allerede i 1922 ble det et hovedområde for Kiwanis å gå inn for hjelp til barn med slagordet: *A Square Deal for the Underprivileged Child - Future Citizen*. Innsats for underprivilegerte barn - framtidens borgere.

Andre samfunnsområder ble selvsagt ikke glemt, og det var innsats for å bevare skogressurser og aksjoner mot narkotika og mye annet. Det var de enkelte klubber som valgte sine innsatsområder tilpasset de lokale forhold. Under og etter begge verdenskriger var det mange tiltak for å hjelpe de som ble rammet av krigenes vederstyggeligheter. Kiwanis engasjerte seg også i samfunnsetiik og business standards. Det ble laget en Kiwanis Code of Ethics. Senere tok ulike bransjer og konsern etikken mer inn i sine policyer.

Videre vekst

Fra 1919 sto Kiwanis uten den drivende kraften for nyklubbdannelse, sjefsorganisatoren Allen Browne, som med sin stab hadde stått for all vekst. Det var et klart mål å vokse videre. En ny klubb var et nytt bidrag til innsats i samfunnet.

Generalsekretæren fikk en assistent som organiserte vekstarbeidet. Noen av Brownes folk ble hyret inn igjen. De reiste rundt og vervet og bygget klubber og fikk betalt på provisjonsbasis. På det meste var det opptil 30 slike selgere i aktivitet, men kanskje hadde de også andre inntekter ved siden av.

Hittil var det bare disse profesjonelle selgerne som dannet klubber. Man fant etter hvert ut at det fungerte bedre når klubbene selv også ble involvert i nyklubbdannelsen.

Etter depresjonen i 1929 måtte antallet ververe sterkt reduseres. Dårlige tider førte også til at medlemstallet sank med vel 25% fra 102.000 i 1930 til 75.000 i 1934. Da tok veksten til igjen, men det gikk helt til 1940 før det kom over tidligere høyder med 104.000. Veksten fortsatte ganske kraftig fram til 1980-årene hvor det var godt over 300.000 kiwanianere. Der ble antallet stående noen år før det sank igjen.

Årsaken denne gang var vel at den store medlemsmassen ble eldre, og klubbene greide ikke å rekruttere yngre årganger når noen falt fra. Dette er en trend som også i dag kan merkes i Norden. Det var tidligere registrert at frivillige organisasjoner i USA på 60-tallet hadde en gjennomsnittlig årlig turnover på 17%. Det vil si at i løpet av året måtte klubbene skaffe 17% nye medlemmer for å dekke frafallet. Det er også i Kiwanis District Norden registrert det samme tall (17%) turnover på 80-tallet.

I dag (2013) har Kiwanisklubbene 207.790 medlemmer i 7.4027 klubber fordelt på 80 land. Gjennomsnittsalder er 60 år og det er 74% menn og 26% kvinner. Disse tallene gir gjennomsnittlig 28 medlemmer per klubb.

Organisatoren Browne mente at klubbene måtte minst ha 200 medlemmer. Det sikret ham jo også gode inntekter. Da han sluttet vedtok man at det krevdes 50 medlemmer for å starte en klubb. Allerede året etter ble det foreslått redusert til 35, men det ble avvist. Antallet for nye klubber ble senere gradvis redusert til 25, og dette tallet sto i mange år. I dag kreves det 20 medlemmer for å bli godkjent (chartret).

Noen tall fra statistikken viser:

År	Medl./klubb
1930	55
1936	45
1950	62
2013	28

Opplæring i Kiwanis

Kiwanisklubben gir meningsfylt sosialt fellesskap, og det forventes en innsats - også på den organisatoriske plan. Tillitsvervene går på omgang. Klubbledelse krever også kompetanse i møteledelse, økonomi, rapportering, prosjektledelse og annet. Det er gjennom årene bygget opp et opplærings- og treningssystem som tilbys alle nyvalgte. Manualer og instruksjoner er utarbeidet og vedlikeholdt.

I god tid før tiltredelse arrangeres det samlinger i divisjonen (fylket) eller distriktet (Norden) hvor materialet gjennomgås, situasjoner drøftes, man treffer likesinnede og øker sitt kontaktnett. Ledere av klubber, divisjoner og distrikter går inn i styret et år før overtakelse av ledelsen og sitter som forrige leder året etter lederansvaret. På denne måten sikres en god kontinuitet.

Foruten utvikling av sosialt ansvar får det enkelte medlem også lært og oppøvd organisatoriske ferdigheter samtidig som de får med seg det gode kameratskap.

Ungdom i Kiwanis

I Sacramento (California) startet i 1925 to skoleledere i Kiwanisklubben der en elevklubb på den videregående skolen (High school). Det skulle være en serviceklubb med innsats på skolens områder og i samfunnet, og medlemmene var "nøkkelelever" ved skolen, derav nabnet **Key Club**. Klubben hadde også sitt interne sosiale liv. Yrkesorientering var noe av det første de tok opp, og det spredde seg til hele skolen. Kiwanisklubben støttet godt opp, men i prinsippet kunne disse ungdomsklubbene søke egne støttekontakter, det være seg Kiwanis, Lions eller Rotary eller ...

Mange Kiwanisklubber var skeptiske til denne juniorservicen, men Kiwanis sentralt støttet opp. De utarbeidet en beskrivelse og plan for Key Clubs. Lokale skoleledere, Kiwanianere eller ikke, tente på ideen, og Key Clubs vokste overraskende fort fram.

I 1939 dannet 8 klubber det første felles forum med et Key Club distrikt i Florida. I 1943 inviterte Floridaklubbene andre klubber fra nærliggende stater og dannet International Association of Key Clubs, og Kiwanis sentralt støttet godt opp. I 1946 kom deres eget tidsskrift *Keynotes Magazine*. Samme år ble Key Club International godkjent som en del av Kiwanis-organisasjonen.

I 1969 var det rundt 90.000 Key-clubbers, og med internasjonal ekspansjon er de i 2013 kommet opp i 265.000 medlemmer.

Allerede i 1922 drøftet Kiwanis-styret dannelsen av en junior-Kiwanis på høyskoler (colleges) og universiteter, men la det bort.

17 år senere, i 1939, sto det en artikkel i Kiwanis Magazine om Kiwanis Club Pullman (Washington) som hadde skaffet 26 unge menn muligheter til begynne på college. Klubben hadde kjøpt et hus, som de kunne bo billig i, og huset ble kalt **Circle K House**. Kiwanis-styret var positiv til slike studenthjem og anbefalte andre Kiwanis-klubber å støtte liknende tiltak. Ideen spredte seg, og en juniorklubb i høyere utdanning ble diskutert, men det var ulike meninger om dette. I alle fall, i 1947 ble det dannet en **Circle K Club** ved Carthage College (Illinois) med støtte fra den lokale Kiwanis-klubben. Formålet var service på

Campus (univeritetsområdet). Ideen spredte seg ikke raskt, men i 1949 kom det to nye klubber andre steder og to år deretter var det 17 klubber.

Om Circle K skulle bli en del av Kiwanisorganisasjonen møtte motstand. Man var redd for at det skulle belaste økonomisk, og Circle K-medlemmene ble jo spredt utover etter ferdig utdanning, i motsetning til Key-clubbers som bodde på hjemstedet. Men Circle K ble en offisiell del av Kiwanis International i 1955. Da var det blitt 147 klubber.

Builders Club (11 - 14 år) ble startet i 1975.

K-Kids (6 - 12 år) er kom til I ????

Kiwanis Magazine

Den driftige Browne var allerede i februar 1917 i gang med et medlemsblad som han kalte *The Kiwanis Club*. Han roste dem som fremmet vekst og refset sine kritikere. Utover våren var hovedhensikten med bladet å rekruttere deltakere til sommerens konvent i Detroit.

Browne fikk etter hvert økonomiske problemer med bladet, og medlemmene var heller ikke fornøyd med medlemsbladet. I 1918 var underskuddet oppe i 2.500 \$. Han ba om å få dette refundert, ellers måtte bladet opphøre. Browne kunne eventuelt overlate bladet med alle rettigheter til styret hvis gjelda ble betalt.

Dette stemte konventet i 1918 for, og det ble engasjert en redaktør, Roe Fulkerson. Han samarbeidet da med den nyansatte sekretæren O. Sam Cummings. Abonnementsprisen ble 1 \$ i året. Den første utgaven kom i august, var i lommeformat og fikk navnet *The Hornet* (Vepsen). Etter tre måneder ble navnet endret til *The Torch* (Fakkelen). Det kom klager på dette navnet. Noen mente at en flammende fakkell var symbol på anarki, og annonsører likte verken navnet eller formatet. Navnet ble etter hvert endret til *The Kiwanis Magazine*.

Økonomien haltet nok betraktelig i de første årene, for Fulkerson fortalte at han måtte legge ut av egen pung 3-4.000 \$, mens lønna hans også var forsinket.

Med Fulkerson gjorde bladet et kvalitetssprang. Det brakte både Kiwanis-stoff og samfunnsstoff, og annonsører bidro med sitt. Leser man gamle årganger i dag, så finner man både Kiwanis' historie og mye av Nordamerikas historie.

Kiwanis International Foundation

Ideen til et eget fond kom i 1937, og i 1939 ble Kiwanis Foundation lovlig registrert. Fondet ble ganske snart overskygget av verdenskrigens turbulens. Det var lite fart i sakene også de følgende år. Kiwanis-styret holdt streng kontroll med fondets styre helt fram til 1962.

Fart ble det først da Kiwanis Foundation fikk overta et annet fond på 120.000 \$ for underprivilegerte barn i 1957. Med det kom også et formål som Kiwanis arbeidet for.

Fondets formål er å gi finansiell støtte til Kiwanis' arbeid med å hjelpe barn i hele verden.

Gjennom årene har fondet støttet mange utdannings- og serviceprosjekter som Kiwanis utførte gjennom klubbene. Key Club, Circle K og andre ungdomsgrupper har fått stor støtte fra fondet. Fondet har også støttet ved globale naturkatastrofer, senest ved jordskjelvet på Haiti og tsunamien i Japan.

Allerede i 1960 hadde fondet fått godkjent at gaver kunne trekkes fra før beskatning av giver. Bidrag fra klubbene ble etter hvert systematisert. Med en gave på 1000 \$ kunne organisasjonen eller klubber takke fortjente medlemmer med en Æresplakett (Tablet of Honor), eller med gave på 100 \$ kunne et medlem hedres som *Kiwanis Fellow*. Fondet får også gaver fra klubbene på Kiwanis-bursdagen 15. januar.

Kiwanis International Foundation hadde i 2012 en kapital på 21 mill. dollar, inntekt 15 mill. og utgift 8 mill. dollar. Fondet vokser !

Internasjonalisering

Kiwanis ble internasjonal allerede i november 1916 da KC Hamilton i Canada ble startet som klubb nr.26. Før sommeren kom var det allerede 4 klubber i Canada.

I 1921 ble klubbdannelse i England og noen andre engelskspråklige steder drøftet. I 1922 diskuterte de klubber i Manila, Havana og Mexico. Man var engstelig for at Kiwanis-tanken kunne bli utvannet under annerledes samfunnsforhold, og de fryktet at det skulle bli økonomisk belastende. Saken ble lagt til side.

På Toronto-konventet i 1961 kom saken opp igjen og av de 4.156 stemmene var 2.394 for og 1.762 mot ekspansjon utenfor USA/Canada. På dette konventet var det for øvrig 18.313 deltakere, som er det høyeste antall som er registrert på konventer.

Året etter ble KC Tijuana i Mexico startet. KC Wien i Østerrike ble startet i 1962, og noen flere kom til. Styret besluttet å sponse en vervetur i Europa, og i april 1963 dro 147 kiwanianere fra Nordamerika til Wien for å delta i charterfesten der. De reiste etterpå rundt i Europa og "solgte" klubber. Sommeren 1964 var det dannet klubber i seks europeiske land, blant dem Norge.

Kilder:

1. Hapgood, L.A. The men who wear the K, Kiwanis International, Chicago 1981.
2. www.kiwanis.org